

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Finansdepartementet
Postboks 8008, Dep
0030 Oslo

Deres ref.: 13/2146

Vår ref.: 13/03541-5

Dato: 02.08.2013

Land for land-rapportering – høringssvar fra Utenriksdepartementet

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev av 07.05.2013 vedrørende rapport om land for land-rapportering (LLR). Utenriksdepartementet har følgende kommentarer til arbeidsgruppens rapport:

Departementet støtter rapportens anbefalinger om at Norge går lengre enn EU (regler vedtatt i Europaparlamentet 12. juni avventer Rådets endelige snarlige beslutning) og USA, som kun krever publisering av skattebetalinger til myndigheter. Forslaget fra arbeidsgruppen går lenger ved også å inkludere åpenhet om investeringer, produksjonsvolum, omsetning, kjøp av varer og tjenester, antall ansatte og komplett oversikt over konsernet/selskapets datter- og underselskaper. Dette er også i tråd med utviklingsministerens uttalelser i Stortinget under debatten 12. juni om Meld. St. 25: Dele for å skape – «Demokrati, rettferdig fordeling og vekst i utviklingspolitikken».

Den nye loven om utvidet LLR bør tre i kraft allerede fra 01.01.2014.

Departementet er, som arbeidsgruppen, positiv til at LLR også blir gjeldende for andre sektorer, selv om arbeidsgruppen mandat ikke var å behandle andre sektorer enn utvinningsindustrien og skog. Det er uansett viktig at norsk LLR-rapportering evalueres etter tre år og at spørsmål om ytterligere åpenhet og utvidelse til nye sektorer da står sentralt.

UD støtter arbeidsgruppens konklusjon om at kapittel 9 i regnskapsdirektivet, som omhandler LLR, er et minimumsdirektiv og ikke et fullharmoniseringsdirektiv. Dette gjør det mulig å gå lenger i krav om rapportering enn direktivet fastsetter, slik arbeidsgruppen foreslår. Samtidig har det vært en diskusjon om hvorvidt deler av kapittelet likevel må

anses som «må-regler» fordi det følger av direktivets ordlyd og begrensinger gjennom EØS-avtalens restriksjoner for de fire friheter. Sentralt er spørsmålet om Norge, på tross av en utvidet rapportering til EU og USA, kan kreve rapportering hvis selskaper rapporterer til annet EU-land eller tilsvarende system (USA). Arbeidsgruppen har tvilt seg frem til at dette sannsynligvis ikke er mulig, noe som i prinsippet kan medføre at selskaper som Statoil kan nøye seg med å rapportere til USA hvis det amerikanske system blir ansett som likeverdig («equivalent») til EUs. Om systemene er likeverdig er ennå ikke avgjort. Dette er helt klart en svakhet ved forslaget. Dersom Norge innfører et LLR-system allerede fra 2014 vil det likevel være gode muligheter for at unntaket ikke vil slå inn før etter en tid. EU-direktivet skal tre i kraft innen to år etter vedtagelsen. Uten ikrafttredelse av EU-direktivet vil heller ikke rapportering etter USAs LLR-system gi grunnlag for unntak fra norske regler. Norge bør kunne argumentere overfor EU at USAs lovgivning på LLR ikke er likeverdig EUs.

Dersom Norge innfører utvidet LLR vil dette kunne bli et system som EU ved gjennomgang av sitt regelverk, tre år etter iverksettelse, kan se hen til og tilpasse seg. Norske regler vil også kunne brukes som eksempel ved innføring av lignende regelverk for andre sektorer. På denne måten kan Norge bli ledende på utviklingen av nye åpenhetsstandarder. Det er viktig, for selv om det er gledelig at EU innfører LLR er denne rapporteringen kun egnet til å avdekke åpenbar korrupsjon, ikke skatteunndragelse og aggressiv skatteplanlegging. Økt finansiell åpenhet er helt essensielt for å bekjempe en ulovlig kapitalflyt fra utviklingsland som er anslagsvis ti ganger større enn bistand.

Utviklingen på området skjer raskt og land som går først vil kunne påvirke de øvrige. Dersom Norge på et tidlig tidspunkt innfører et progressivt rapporterings-system kan dette bidra til en utvikling i retning av et mer robust LLR-regelverk internasjonalt. Det kan også inspirere EU-land til allerede nå å utvide sine rapporteringskrav utover det direktivet fastsetter som minstestandard. Det bør ikke anses som konkurransevridende for norsk næringsliv at Norge går foran. Tvert imot burde åpenhet i forvaltningen og transparente norske selskaper være et konkurransefortrinn.

Med hilsen

Christian Groseth
fung. avdelingsdirektør

Ingeborg Eilertsen
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.